

บทความที่ :

Article :

4

มุมมองต่อการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง
ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านแนวคิด
“ปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่าง พ.ศ. 2557-2559

PEOPLE'S PERCEPTIONS ON THE APPLICATION OF
"THAILAND'S REFORM" CONCEPT AS THE LEGITIMATION OF
THE NCPO (2014-2016)

ปรังทิพย์ มั่นธ * และณัฐกานต์ อัครพงศ์พิศักดิ์***

Prangtip Manthorn, Nattakant Akarapongpisak

---

* นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (Guaduate Student, College of Politics and Governance, Mahasarakham University)

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (Assistant Professor, College of Politics and Governance, Mahasarakham University)

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายว่าการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการสร้างความชอบธรรมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ถูกโต้แย้งและท้าทายจากกลุ่มที่มีความเห็นต่างกับรัฐประหาร พ.ศ. 2557 หรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่างๆทางสังคมอย่างไร โดยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคนที่เคยใช้วิธีการในเชิงสัญลักษณ์เพื่อแสดงความไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารและแนวทางหรือนโยบายของ คสช. จำนวน 7 คน และกลุ่มผู้ที่ให้การสนับสนุนในการทำรัฐประหารและสนับสนุนแนวทางหรือนโยบายของ คสช. จำนวน 7 คน

เมื่อพิจารณาบริบทระหว่าง พ.ศ. 2557-2559 บทความชิ้นนี้เสนอว่า ฝ่ายสนับสนุนมองว่า “การปฏิรูปประเทศไทย” จะนำไปสู่การจัดความขัดแย้ง ปราปรคอร้บซ้ัน รวมถึงการนำเสนอผลการดำเนินงาน นโยบายผ่านการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน ส่วนฝ่ายคัดค้านกลับมองว่านั่นคือวาทกรรม “การปฏิรูปประเทศไทย” ที่ใช้อ้างเป็นเหตุผลเพื่อให้เกิดความชอบธรรมและการยอมรับในการบริหารประเทศ

คำสำคัญ: กระบวนการสร้างความชอบธรรม; คสช.; ปฏิรูปประเทศไทย

Abstract

This paper investigates an incorporation of the "Thailand's Reform" concept into the NCPO legitimization process by examining (a) how the anti-coup activists and viewers challenged the concept and (b) how the NCPO supporters perceived the concept. This study is based on a qualitative method which consists of a documentary study and in-depth interviews. The informants included seven people who expressed discontent and disagreement with the 2014 coup in public symbolically and seven people who supported the 2014 coup and advocated policies made by the NCPO. This study found that the NCPO supporters viewed the "Thailand's Reform" concept as a solution to enduring political conflicts and as a vision towards an eradication of corruption. In their opinion, the government's public relations programs operated under the "Thailand's Reform" concept made people understand how the NCPO was strived to push forward the country. In contrast, the anti-coup supporters criticized the uses of the "Thailand's Reform" discourse while the making and advocacy of the concept was to serve as a legitimization tool of the NCPO regime and order.

Key Words: NCPO; Legitimation; Thailand's Reform

บทนำ

คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก เป็นหัวหน้าคณะ ได้ทำการรัฐประหารรัฐบาลรักษาการที่นำโดยพรรคเพื่อไทย มีพัฒนาการมาจาก พรรคไทยรักไทยเดิม นำโดย พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร โดยการรัฐประหารดังกล่าวเกิดขึ้นหลังความขัดแย้งทางการเมืองไทยที่ดำเนินมานานตั้งแต่ปลายทศวรรษ 2546 และนำไปสู่การรัฐประหารถึง 2 ครั้ง ในรอบ 8 ปี (พ.ศ.2549-พ.ศ.2557) ความขัดแย้งดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในแง่ของการปะทะในเชิงเป้าหมาย ผลประโยชน์ และคุณค่าระหว่างกลุ่มทางการเมืองใหญ่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เชื่อมโยงกับการดำเนินอิทธิพลของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-2549 และกลุ่มที่สนับสนุน พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร หรือคัดค้านการรัฐประหารที่นำไปสู่การสิ้นสุดของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในปี 2549 ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มทั้งสองนี้ พัฒนามาสู่การเคลื่อนไหวทำทลายหรือสนับสนุน และการเผชิญหน้ากันระหว่างกลุ่มเคลื่อนไหวโดยเฉพาะของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ทวีความตึงเครียดจนกระทั่งนำไปสู่การปะทะกันหลายครั้ง และกลายเป็นชนวนสู่การรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 คณะรัฐประหารได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วประเทศ ขณะที่กองทัพก็ได้ตั้งกองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.รส.) ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.)

นับตั้งแต่ช่วงเวลาดังกล่าวคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ดำเนินการในหลายรูปแบบภายใต้การประกาศแนวทาง “การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง” โดยระบุว่ามิใช่เป้าหมายเพื่อป้องกันไม่ให้ประเทศหวนกลับไปสู่ความขัดแย้งที่ดำเนินมาอย่างยืดยาวนับตั้งแต่ พ.ศ. 2549 ท่ามกลางการปราบปรามการกระทำที่ถูกระบุว่าเป็นภัยต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ภายใต้การอ้างอิงประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 นอกจากนี้ ยังเป็นที่น่าสังเกตว่ารัฐประหาร พ.ศ.2557 เกิดขึ้นท่ามกลางบริบทต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดมิติใหม่ ๆ ในการทำรัฐประหารในประเทศไทย อาทิ บริบทที่ประชาชนทั่วไปตื่นตัวทางประชาธิปไตยอย่างสูง เช่น การใช้สัญลักษณ์ชูนั้ว

มือ 3 นิ้ว การใส่เสื้อแดงทุกวันอาทิตย์ กิจกรรมยื่น การเกิดขึ้นของกิจกรรมและ ขบวนการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่สนับสนุนและต่อต้านรัฐบาลนับตั้งแต่ พ.ศ. 2549 และการที่พลเมืองสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวางผ่าน เครือข่ายข้อมูลข่าวสารข้ามพรมแดน บริบทเหล่านี้ส่งผลต่อการพยายามปรับตัวของ คณะรัฐประหารในแง่ของการสร้างความชอบธรรม เนื่องจากในปัจจุบันคณะ รัฐประหารไม่สามารถสร้างความชอบธรรมผ่านสื่อมวลชนที่เป็นช่องทางสื่อสารใน ประเทศ เพียงอย่างเดียวได้อีกต่อไป (พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์, 2558)

อนึ่ง นับตั้งแต่ พ.ศ. 2557 คสช. ได้ดำเนินการสร้างความชอบธรรมโดย สื่อสารกับสาธารณชน ในรูปแบบต่างๆ เช่น รายการคืนความสุขให้คนในชาติ รายการเดินหน้าประเทศไทย เพลงเราจะทำตามสัญญา เป็นต้น นอกจากนี้ คสช. ยังมีนโยบายรณรงค์สร้างเสริมค่านิยม 12 ประการ การแต่งเพลงประกอบการรณรงค์ เพื่อปลูกฝังความคิดให้เด็กและเยาวชน (ประชาไท, 2557, ออนไลน์) ภายใต้ กระบวนการดังกล่าวข้างต้น กลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร พ.ศ. 2557 ได้ ต่อต้านขัดขวางการดำเนินนโยบายและการใช้อำนาจทางการเมืองของ คสช. ในเชิง สัญลักษณ์หลากหลายรูปแบบ

ท่ามกลางการเคลื่อนไหวเชิงสัญลักษณ์เพื่อต่อต้านรัฐประหาร อาจไม่ได้ ปรากฏในรูปแบบของการจัดตั้ง (จันจิรา สมบัติพูนศิริ, 2559) รัฐบาล คสช. ได้ เดินหน้ารณรงค์และประชาสัมพันธ์แนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดรายการเดินหน้าประเทศไทย คสช. ระบุว่าเป็นการสื่อสารเกี่ยวกับ เจตนารมณ์และการทำงานของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับทราบ โดยมีเป้าหมายเพื่อลด ความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ลดการทุจริต สร้างความเชื่อมั่นใน กระบวนการยุติธรรม สร้างกระบวนการคิด และความรู้ให้ประชาชนเข้มแข็ง มี ระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถก้าวสู่ ความเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก (ประชาไท, 2557) ทั้งนี้ รายการ เดินหน้าประเทศไทย ได้เน้นย้ำแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในฐานะแกนหลักของ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ในบทความนี้ ผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับมุมมองต่อการ สร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่าน แนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่าง พ.ศ. 2557-2559

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า (ก) คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ดำเนินการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองผ่านการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” อย่างไร ระหว่าง พ.ศ. 2557-2559 และ (ข) การอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการสร้างความชอบธรรมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ถูกโต้แย้งและท้าทายจากกลุ่มที่มีความเห็นต่างกับรัฐประหาร พ.ศ. 2557 อย่างไร

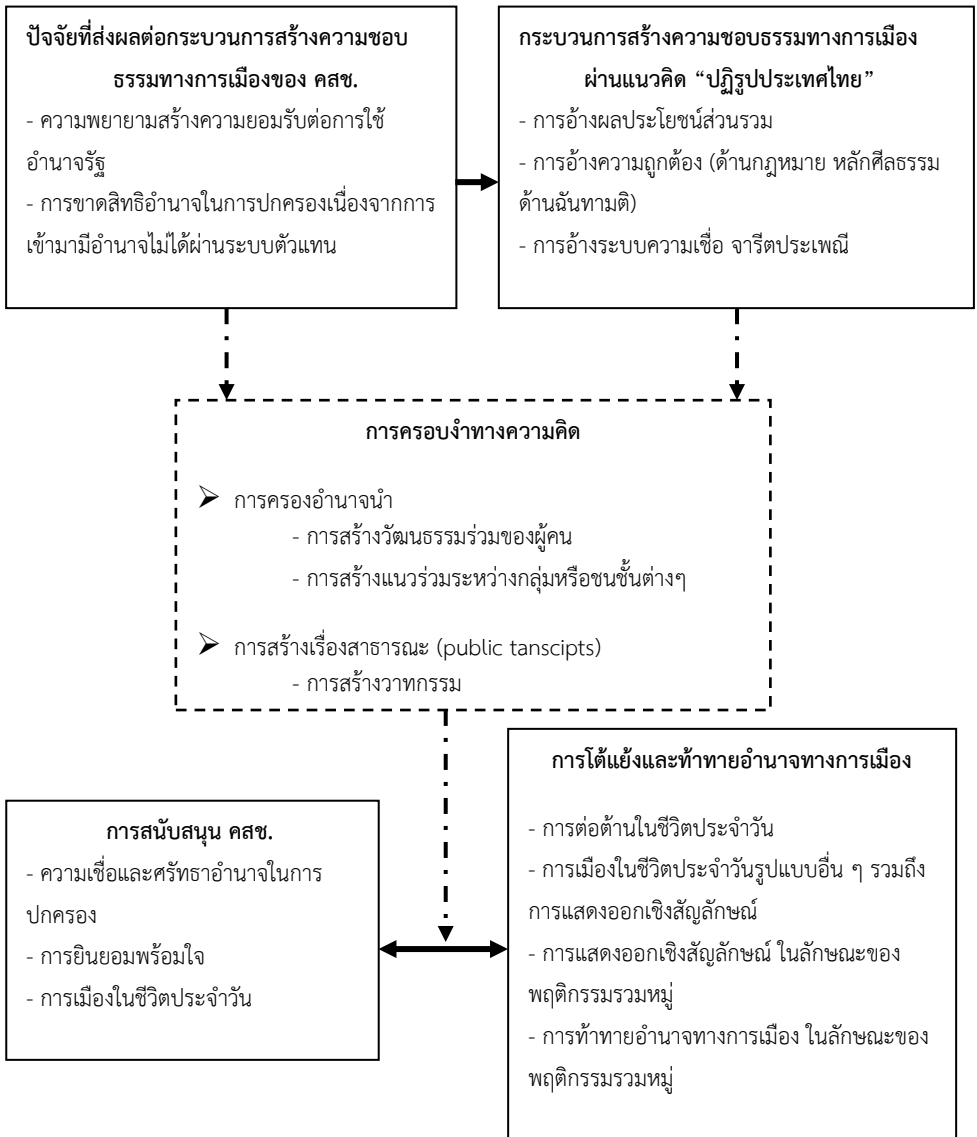
วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่าง พ.ศ. 2557-2559
2. เพื่อศึกษาและอธิบายการโต้แย้งและท้าทายการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการสร้างความชอบธรรมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จากกลุ่มที่มีความเห็นต่างกับรัฐประหาร พ.ศ. 2557
3. เพื่อศึกษาและอธิบายการสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมต่อการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง มุมมองต่อการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่าง พ.ศ. 2557-2559 ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่าง พ.ศ. 2557-2559 และเพื่อศึกษาและอธิบายการโต้แย้งและท้าทายการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการสร้างความชอบธรรมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จากกลุ่มที่มีความเห็นต่างกับรัฐประหาร พ.ศ. 2557 โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้วิเคราะห์การดำเนินการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่าง พ.ศ. 2557-2559 ศึกษาการโต้แย้งและท้าทายการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการสร้างความชอบธรรมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จากกลุ่มที่มีความเห็นต่างกับรัฐประหาร พ.ศ. 2557 และอธิบายการสนับสนุน จากกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมต่อการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการ สร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทั้งนี้ ระยะเวลาในการทำวิจัยทั้งหมดครอบคลุมตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2560 โดยผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลภาคสนามระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2558 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพประกอบไปด้วย การศึกษาจากเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ มี รายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ปฐมภูมิ เช่น แถลงการณ์ ประกาศ คำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำปราศรัย ปาฐกถา เป็นต้น รวมถึงข้อมูลจากเอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ และบทความวิชาการ

2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้ให้ข้อมูล หลักแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มแรก คือกลุ่มคนที่เคยใช้วิธีการในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อ แสดงความไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารและแนวทางหรือนโยบายของ คสช. โดยมี กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักกิจกรรมจากกลุ่มประชาธิปไตยใหม่ และกลุ่มพลเมืองโต้กลับ จำนวน 6 คน กลุ่มนักวิชาการที่เคยแสดงความไม่เห็นด้วย กับการรัฐประหาร และต่อต้านแนวทางดำเนินการของ คสช. โดยการแสดงออกในเชิง สัญลักษณ์ จำนวน 1 คน สำหรับกลุ่มที่สองของผู้ให้ข้อมูลคือกลุ่มผู้ที่ให้การสนับสนุน ในการทำรัฐประหารและสนับสนุนแนวทางหรือนโยบายของ คสช. จำนวน 7 คน ดังนี้

ก. กลุ่มนักกิจกรรม มีการสัมภาษณ์ นายสมบัติ บุญงามอนงค์,นางสาวชลธิชา แจ่มเร็ว, ไม่ประสงค์ชื่อ, นายยุทธนา ดาศรี, นายอนุชา รุ่งมรกต และนายอานนท์ นำภา

ข. กลุ่มนักวิชาการ มีการสัมภาษณ์ นายปิยบุตร แสงกนกกุล

ค. กลุ่มสนับสนุนฯ (กกต.) มีการสัมภาษณ์ นางสาวมยุรี วงศ์ศรีธนกุล, นายสิทธิชัย ญาณสมบัติ, นางสาวอรรษา ศรีสร้อย, นางทัศนาวลัย ยืนยง นาโสก, นายนิคม บุตะเขียว, นางสาวขวัญณภา ถนอมพุด, นางวราพร พรหมจันทร์

3. ขั้นตอนสรุปผลการศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ใช้วิธีการนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่าง พ.ศ. 2557-2559 นอกจากนั้นยังเรียบเรียงลำดับเหตุและผล (Cause and Effect) และพรรณนาการโต้แย้งและท้าทายการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการสร้างความชอบธรรมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จากกลุ่มที่มีความเห็นต่างกับรัฐประหาร พ.ศ. 2557 รวมทั้ง การสนับสนุนจากกลุ่มต่างๆทางสังคมต่อการอ้างอิงแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ในกระบวนการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ผลการศึกษา

1. การสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ในระหว่างปี 2557-2559 คสช. ได้ดำเนินการสร้างความชอบธรรมโดยการแทรกแซงทางการเมืองด้วยการอ้างเหตุการณ์ความรุนแรง ว่าเป็นช่วงที่ประเทศจะเข้าสู่สภาวะสงครามกลางเมือง และระบุว่า การเข้ามาควบคุมสถานการณ์ของ คสช. เป็นการเข้ามายุติความรุนแรง และคืนความสุขให้ประชาชนคนไทยทั้งชาติ รวมทั้งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนเฉพาะหน้าเป็นการชั่วคราว เพื่อให้ประเทศเดินหน้าต่อไปได้ ทั้งท่ามกลางการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางของ คสช. คสช. ได้ใช้วิธีการกำหนดกฎหมาย การปราบปราม และการสกัดการเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมไปถึงการเรียกรายงานตัวหรือ “ปรับทัศนคติ” การดำเนินคดีทางการเมือง ทั้งนี้ คสช. การดำเนินนโยบายภายใต้แนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย”

แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยของรัฐบาล คสช. ระบุว่ามุ่งสนับสนุนให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย มีระบบการเลือกตั้งที่สุจริตและเป็นธรรม มีกลไกป้องกันและปรามจากการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวกรวดเร็ว และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม โดยอาศัยภาครัฐเป็นกลไกที่มีศักยภาพ โดยให้เหตุผลว่าเป็นกลไกที่มีขนาดใหญ่และมีศักยภาพในด้านงบประมาณ โครงสร้าง และอัตราการจ้าง ผนวกกับมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนิน (สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558)

ภายใต้หลักการดังกล่าว รัฐบาล คสช. ได้อ้างกลับไปยังแนวทางหลักของ “การปฏิรูปประเทศไทย” ว่าเป็น การแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ และปัญหาการใช้ระบบการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจ ซึ่งในทัศนะของ คสช. เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการแทรกแซงของฝ่ายการเมือง และวิธีการแทรกแซงดังกล่าวเป็นการบั่นทอนประสิทธิภาพของกลไกระบอบราชการ ทั้งนี้ คสช. ได้อ้างอิงแนวทางการแก้ไขปัญหา ได้แก่การสร้างการแข่งขันให้กับประชาชนด้วยการเสริมสร้างการเมืองภาคพลเมือง รวมทั้งการปลูกฝังและเผยแพร่ค่านิยมที่เหมาะสมต่อสังคมไทย มีความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของคนในชาติ (สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558)

จากหลักการดังกล่าว คสช. ได้ดำเนินการ “ปฏิรูปประเทศไทย” ผ่านนโยบาย กิจกรรม และช่องทางต่างๆ ได้แก่

1.) **รายการเดินหน้าประเทศไทย** ถือว่าเป็นการผลิตขึ้นเพื่อถ่ายทอดอุดมการณ์หรือความคิดต่างๆ ทั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาและวิธีถ่ายทอดเพื่อนำเสนอความก้าวหน้าของรัฐบาลในด้านต่างๆ ซึ่งการสะท้อนความคิด ความเชื่อของ คสช. ในแง่ของการพัฒนาประเทศ และเป็นช่องทางในการสนับสนุนความชอบธรรมในการดำเนินงานของ คสช.

2.) **นโยบายการปฏิรูปประเทศไทย** ปฏิรูปโครงสร้างเชิงอำนาจ ระบบการเมือง และการบริหารจัดการภาครัฐในทุกระดับ ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับท้องถิ่น โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และประชาชนได้รับ

ประโยชน์จากการปฏิรู้อย่างแท้จริง ซึ่ง คสช. จัดกิจกรรมในหลายรูปแบบ อาทิ กิจกรรมคืนความสุข สร้างความสมานฉันท์ให้กับประชาชน เช่น บทเพลงคืนความสุขให้คนในชาติ การจัดแสดงคอนเสิร์ต การมอบของขวัญให้แก่เด็กแรกเกิด งานบุญ งานประเพณีตามโอกาสต่างๆ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ ที่มีนโยบายให้ประชาชนแต่งกายด้วยชุดไทย เล่นแบบไทย

3.) แนวคิดด้านการศึกษา นอกเหนือจากการกำหนดแนวทางการพัฒนาหนึ่งในปฏิบัติการของรัฐบาล คสช. ที่ถือว่าได้รับความสนใจและวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากหลังรัฐประหาร 2557 และสอดคล้องกับแนวนโยบายโดยเฉพาะด้านสังคม จิตวิทยาและการศึกษาคือการรณรงค์ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รัฐบาล คสช. ระบุว่าการรณรงค์ดังกล่าวมีเป้าหมายคือการสร้างประเทศไทยให้เข้มแข็งผ่านการสร้างคนในชาติ การจัดระเบียบสังคม และการสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป “เพื่อตอบโต้ต่อสถานการณ์ที่เทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัดและรวดเร็วทำให้เกิดการสับสนของข้อมูลข่าวสาร และวัฒนธรรมต่างชาติสามารถเข้ามาในสังคมของคนไทยได้ง่าย จึงทำให้หลายครั้งเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แปลกใหม่ สับสนและขัดแย้งเกิดขึ้นในสังคม” ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผ่านการท่องจำเนื้อความและบทเพลง ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบของค่านิยมหลักที่คนในชาติ พึงยึดถือและรักษาไว้ร่วมกัน รวมถึงผลประโยชน์แห่งชาติ โดยค่านิยมเหล่านี้ได้แก่

- (1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- (2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
- (3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
- (4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
- (5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
- (6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
- (7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
- (8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

(9) มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตาม พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะ ขยายกิจการเมื่อมีความ พร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจ ฝอยต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

(12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่า ผลประโยชน์ของตนเอง

4.) กฎหมาย ศสช. มองเกี่ยวกับการใช้กฎหมาย “กฎหมาย” และ “กระบวนการยุติธรรม” ในฐานะเครื่องมือทางการเมืองว่าเมื่อประชาชนจำนวนหนึ่ง ที่ไม่เห็นชอบต่อการรัฐประหารและการบริหารประเทศของ ศสช. กลายมาเป็นศัตรู ของชาติ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ ศสช. จะต้องใช้อำนาจจัดการกับบุคคลเหล่านั้นด้วย ทั้งนี้ การที่ ศสช. ใช้อำนาจเข้าจัดการกับประชาชนเป็นเรื่องที่ไม่เป็นที่ยอมรับในระดับ สากล ศสช. จึงใช้วิธีเปลี่ยนอำนาจต่างๆ ให้ออกมาอยู่ในรูปของกฎหมายเพื่อสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการกับประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารและ การบริหารงานของ ศสช. เพื่อสร้างภาพให้ดูราวกับว่าประเทศไทยยังมีความเป็นนิติ รัฐอยู่ และทำให้การจัดการกับบุคคลที่ต่อต้าน ศสช. เป็นเรื่องของการดำเนินคดีกับ “ผู้กระทำความผิดกฎหมาย” มิใช่เป็นเรื่องการเมืองและการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการ ใช้อำนาจของ ศสช. ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมทางทหารและรัฐธรรมนูญ จึงถูก สร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือทางการเมืองของ ศสช. ในการรักษาเสถียรภาพทางอำนาจ

อนึ่ง ศสช. ได้สร้างความชอบธรรมของแนวคิดปฏิรูปประเทศไทย โดย อธิบายว่าความขัดแย้งทางการเมืองที่นำไปสู่การเผชิญหน้าที่รุนแรงนั้น เกิดจากการที่ สังคมไทยขาดกลไกที่มีอำนาจหน้าที่และประสิทธิภาพในการจัดการกับความขัดแย้ง ให้ฝ่ายต่าง ๆ สามารถหาข้อยุติร่วมกันได้ รัฐบาลจึงต้องใช้อำนาจทางกฎหมายที่มี ในกฎหมายความมั่นคงต่าง ๆ มาใช้ นั่นคือ “การสร้างความปลอดภัย” เพื่อการลด ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการใช้ความรุนแรง รวมทั้งการปฏิรูปและโครงสร้างของ กลไกของรัฐให้สามารถรองรับการขับเคลื่อนสังคม ความเข้าใจในบริบทของความ

ขัดแย้ง การมีส่วนร่วมและความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ความชอบธรรมทางการเมืองเป็นการสร้างความเชื่อ ความศรัทธาในหมู่ประชาชนให้เกิดขึ้นต่อผู้ปกครองในระบบการเมือง รวมถึงลักษณะแห่งอำนาจของผู้ปกครองที่ฝ่ายผู้ถูกปกครองยอมรับการอ้างสิทธิดังกล่าว ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อด้านความชอบธรรมของการมีอำนาจของผู้ปกครอง โดยเฉพาะในสังคมสมัยใหม่ที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความชอบธรรมทางการเมืองของรัฐบาล เริ่มต้นแต่การเข้ามาสู่อำนาจทางการเมือง

เมื่อพิจารณาโยบาย กิจกรรม รวมทั้งช่องทางต่างๆข้างต้น พบว่าในการ “ปฏิรูปประเทศไทย” คสช. คำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างความเชื่อว่าการใช้อำนาจของตนชอบด้วยกฎหมาย การบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพโดยอาศัยการปฏิรูปทั้งโครงสร้าง และการกล่าวอ้างความจำเป็น ในประเด็นแรกนั้น สืบเนื่องจากการที่รัฐบาล คสช. ไม่ได้มีความชอบธรรมตามกฎหมาย เนื่องจากเป็นรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย จึงสร้างความชอบธรรมในการบริหารประเทศภายใต้กรอบของกฎหมาย และกรอบประชาธิปไตย เช่น ขับเคลื่อนเดินหน้าประเทศไทยไปสู่อนาคต ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ การปฏิรูปการศึกษา การรักษาความสงบเรียบร้อย

ในประเด็นเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินเป็นภารกิจที่สำคัญของรัฐบาล ในฐานะผู้ใช้อำนาจฝ่ายบริหารเพื่อสร้างความสงบเรียบร้อยให้แกสังคม การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลที่สร้างผลงานเป็นที่ประจักษ์ ประชาชนมีความนิยมชมชอบย่อมนำมาสู่ความนิยมและศรัทธา คสช. ตอบสนองประเด็นนี้โดย คือการเริ่มต้นปฏิรูปในเชิงโครงสร้าง ปฏิรูปการบริหารราชการ และการสร้างอัตลักษณ์ประเพณี ความเป็นคนไทย โดยมีการจัดกิจกรรม “ไอรัก คลายความหนาว” ที่ให้ประชาชนแต่งกายด้วยชุดไทยย้อนยุคและผ้าไทยรวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สวมเครื่องแต่งแบบตำรวจสมัยรัชกาลที่ 5 และการขับเคลื่อนประเทศ ผ่านกลไก “ปฏิรูป” การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

สำหรับ “ความจำเป็น” ที่ถูกกล่าวอ้างในการสร้างความชอบธรรมของการรัฐประหาร เป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากการเข้ามาใช้อำนาจรัฐของ คสช. ขาดความชอบธรรมทางประชาธิปไตย และการปกครองดังกล่าวไม่ได้ตั้งอยู่บนความยินยอมของประชาชน (ผ่านการเลือกตั้ง)

2. ลักษณะการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองผ่านแนวคิดปฏิรูป

ประเทศไทย

หลังจากที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยึดอำนาจการปกครองประเทศโดยอาศัยเหตุผลเรื่องการควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ เพื่อให้สถานการณ์ทางการเมืองกลับเข้าสู่สภาวะปกติให้ประชาชนในชาติเกิดความรัก ความสามัคคีเพื่อเป็นการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมกับทุกฝ่าย อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางการดำเนินการสร้างความชอบธรรมของ คสช. ที่คัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์ และฝ่ายที่สนับสนุนการดำเนินงานหรือนโยบายต่างๆ ของ คสช. ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายมีมุมมองต่อการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แตกต่างหลากหลายอันสะท้อนให้เห็นถึงจุดยืนต่อแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมือง การเลือกตั้ง และความชอบธรรมของผู้ปกครองที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด แนวคิดปฏิรูปประเทศไทยนั้นมีความสอดคล้องกับแนวทาง “การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง” ที่ถูกผลักดันโดยคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวมีความหมายถึง การปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของสถาบันการเมือง เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการใช้อำนาจทางการเมือง ดังนี้

1) ลักษณะโครงสร้างทางการบริหารของการ “ปฏิรูปประเทศไทย”

โครงสร้างของ คสช. ประกอบไปด้วย ส่วนบัญชาการ คือ หัวหน้า คสช. และรองหัวหน้า คสช. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานเป็นของสำนักงานเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และมีกองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย ทำหน้าที่เป็นกองกำลังพิเศษ ปฏิบัติงานตามคำสั่งของ คสช. โดยมีผู้บัญชาการทหารบกและแม่ทัพภาคต่างๆ เป็นผู้รับผิดชอบกำลังในภาพรวมทั้งประเทศ คสช. แบ่งความรับผิดชอบการบริหารราชการออกเป็น 6 ฝ่าย คือ หัวหน้า คสช. ดูแลหน่วยงานที่ขึ้นตรง 4 หน่วยงาน ส่วนอีก 5 ฝ่ายที่เหลือ คือ ฝ่ายความมั่นคง สังคมจิตวิทยา เศรษฐกิจ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และฝ่ายกิจการพิเศษ มีรองหัวหน้า คสช. ควบคุมดูแล การปฏิรูปควรมีวิธีการของการกระทำที่สมเหตุสมผล การปรับปรุงหรือการสร้างแตกต่าง การกระทำที่เป็น ความก้าวหน้า และเหมาะสมที่สุดสำหรับ

ยุคสมัยนั้นๆ สถาบัน องค์การ และบุคคล รวมทั้งการมีกฎระเบียบใหม่หรือการจัดตั้ง องค์การเฉพาะเรื่องๆ ที่มีภารกิจรองรับกิจกรรมการปฏิรูป ให้เกิดการปฏิรูปตนเอง และโดยรวม เพื่อผลหรือเป้าหมายในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่และขับเคลื่อนหรือนำพาสังคม สถาบัน องค์การ และผู้คนไปสู่สภาพที่ก้าวหน้ากว่าเดิม การกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการ โครงสร้าง และที่มาของคณะกรรมการจากองค์การต่างๆ ในสังคมที่มาจากพหุภาคีผู้มีพลังอำนาจหลักในสังคมให้ชัดเจน ทั้งนี้การออกเป็นกฎหมายจะทำให้สภากฎการปฏิรูปมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการทำงานที่เกิดความชอบธรรม และในห้วงแห่งวิกฤตของประเทศขณะนี้ ประกอบกับงานการฟื้นฟูประเทศเป็นงานในอำนาจของรัฐบาลโดยทั่วไป แม้ว่าควรมีองค์กรกลางเพื่อเป็นกลไกเสริมแรงขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างใหม่ให้กับสังคมก็ตาม

2) ลักษณะของนโยบายการ “ปฏิรูปประเทศไทย”

เพื่อยุติความขัดแย้งของคนในชาติ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและฟื้นฟูความเชื่อมั่น ภายใต้ระบบบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ เป็นการให้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ผ่านกระบวนการดังกล่าวซึ่งเดิมรัฐบาลปกติได้ใช้อำนาจนั้น โดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่เหนือความขัดแย้งทั้งปวง ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ ในเวทีนานาชาติ บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ชาติ และสร้างความมั่นใจในการลงทุน การประกอบกิจการต่าง ๆ ของชาวต่างประเทศในประเทศไทย สร้างเสถียรภาพในทุกมิติ ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างสมบูรณ์และยั่งยืน โดยได้รับความเชื่อมั่นจากทุกพวกทุกฝ่าย ประสานแนวคิด แสวงจุดร่วมของผู้ที่มีความเห็นแตกต่าง โดยมุ่งผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ยกกระตือรือร้นการศึกษา สร้างมาตรฐานของการดำรงชีวิตของประชาชนในสังคมไทย ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างยั่งยืนตลอดไป เช่น การสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภายใต้การขับเคลื่อน “ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” แก้ปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรुक้าเขตป่าสงวน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุขและความปรองดองสมานฉันท์

ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน รวมทั้งนโยบายการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

3) “การปฏิรูปประเทศไทย” ภายใต้กฎหมายพิเศษ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีการยกเลิกการประกาศใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 ทั้งประเทศ และมีการนำมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ.2557 มาใช้แทน ซึ่งเปิดโอกาสให้ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้า คสช. สามารถใช้อำนาจโดยปราศจากความรับผิดชอบและการตรวจสอบทั้งจากฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ โดยมาตราดังกล่าวให้ทหารมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบ ตรวจสอบค้นได้โดยไม่มีความผิดทางอาญา และให้อำนาจของศาลทหารในการพิจารณาตีความมั่นคงของพลเรือนได้ นอกจากนี้ ยังได้ออกคำสั่ง/ประกาศ ที่เกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงของประเทศ เช่น ประกาศฉบับที่ 1/2557 เรื่องการควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ โดยกล่าวอ้างว่าเกิดสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑล และพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ หลายๆ พื้นที่ เป็นผลให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เสียชีวิต เพื่อให้สถานการณ์ดังกล่าวกลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ประชาชนในชาติเกิดความรัก ความสามัคคี เช่นเดียวกับห้วงที่ผ่านมา ตลอดจนเพื่อเป็นการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมกับทุกฝ่าย ประกาศฉบับที่ 7/2557 เรื่อง ห้ามชุมนุมทางการเมือง ที่ห้ามมิให้มั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใดๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป และประกาศฉบับที่ 13/2557 เรื่อง ขอให้บุคคลสำคัญรายงานตัวรวมทั้งกรณีที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกจากนั้น มาตรา 47 กำหนดให้บรรดาประกาศและคำสั่งเหล่านั้น “เป็นประกาศหรือคำสั่งหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเป็นที่สุด” มาตรา 48 ยังกำหนดให้สมาชิก คสช. และผู้ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) “ให้ผู้กระทำความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง” องค์การตามรัฐธรรมนูญที่จัดตั้งขึ้นโดย คสช. รวมทั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ล้วนแต่มีสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ทหารและผู้จงรักภักดีต่อรัฐบาลทหาร ทำให้แทบจะไม่มีใครตรวจสอบถ่วงดุลต่อระบอบทหารเลย รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ว่าสมาชิก คสช. จะไม่ต้องรับผิดชอบต่อการละเมิดสิทธิใด ๆ ที่เกิดขึ้นนับแต่การยึดอำนาจ ทั้งยังเป็นการสืบทอดอำนาจของกองทัพในการควบคุมรัฐบาล แม้ภายหลังการเลือกตั้งรัฐบาลทหาร

สัญญาว่าจะจัดให้มีขึ้นในปี 2561 “รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้การละเมิดสิทธิของรัฐบาลทหาร เป็นการประกันว่าผู้นำกองทัพไทยจะยังคงสามารถปฏิบัติมิชอบต่อไปโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกดำเนินคดี”

4) “การปฏิรูปประเทศไทย” โดยการฟื้นฟู “ความเชื่อมั่น” ในกระบวนการนิติบัญญัติ และตุลาการเพื่อยุติความขัดแย้งของคนในชาติ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและฟื้นฟูความเชื่อมั่นภายใต้ระบบบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ เป็นการให้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ผ่านกระบวนการดังกล่าว ซึ่งเดิมรัฐบาลปกติได้ใช้อำนาจนั้น โดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่เหนือความขัดแย้งทั้งปวง ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับต่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ ในเวทีนานาชาติ บนพื้นฐานของการรักษาสถาปัตยกรรมและสร้าง ความมั่นใจในการลงทุน การประกอบกิจการต่างๆ ของชาวต่างประเทศในประเทศไทย สร้างเสถียรภาพในทุกมิติ ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างสมบูรณ์ และยั่งยืน โดยได้รับความเชื่อมั่นจากทุกพหุทุกฝ่าย ประสานแนวคิด แสวงจุดร่วมของผู้ที่มีความเห็นแตกต่าง โดยมุ่งผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ยกกระตือรือร้นการศึกษาสร้างมาตรฐานของการดำรงชีวิตของประชาชนในสังคมไทย ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างยั่งยืนตลอดไป

5) “การปฏิรูปประเทศไทย” ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้รัฐบาล คสช. ยังส่งต่อแผนการพัฒนาระบบรากฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและอ้างอิงการแสวงหาจุดร่วมจากทุกฝ่าย โดยมุ่งผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ทั้งนี้ ในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายในการพัฒนาประเทศ คสช. พยายามสื่อถึงความจำเป็นที่รัฐบาลต้องวางรากฐานเพื่อให้รัฐบาลข้างหน้าเข้ามาพิจารณารับช่วงต่อได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการออกแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้คำขวัญ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ คสช. อ้างถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พร้อมทั้งระบุว่า ความท้าทายของไทยรวมทั้งการฟื้นฟูจากความบอบช้ำทางเศรษฐกิจ และความหวาดระแวงทางสังคม รวมถึงการทุจริตประทุพทุฒ

ขอบในภาครัฐ และการเคลื่อนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (รัฐบาลไทย, 2557 :)

จากข้อสังเกตข้างต้น สรุปได้ว่า คสช. ดำเนินการสร้างความชอบธรรม ภายใต้แนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ใน 3 ทิศทางหลัก ๆ ได้แก่

1. การสร้างเหตุผลภายใต้การอ้างอิงหลักกฎหมาย คือการสร้างเหตุผลรองรับในการเข้ามามีการบริหารประเทศเพื่อให้ความชอบธรรมในการใช้อำนาจ คำสั่ง กฎหมาย เช่น การใช้กฎหมาย มาตรา 44 และคำสั่ง ซึ่งการอ้างเหตุผลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับสิทธิอำนาจปกครองเชิงเหตุผลหรือเชิงกฎหมาย (rational/legal authority)

2. การสร้างเหตุผลภายใต้หลักความเชื่อ คือการสร้างหลักความเชื่อผ่านแนวคิด “สร้างคนดีในระบอบการเมือง” เพราะเชื่อว่าในระบอบการเมืองในช่วงที่ผ่านมา มีแต่การทุจริตคอร์รัปชัน และนำไปสู่การฉ้อราษฎร์บังหลวงภายใต้คำที่ว่า “โตไปไม่โกง” รวมทั้งแนวคิด “ค่านิยม 12 ประการ” ที่ชี้ให้เห็นถึงการกำหนดกรอบจริยธรรมในการดำรงชีวิต สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความเชื่อและศรัทธาในตัวผู้นำที่เป็นบุคคลพิเศษอย่าง “เทพประทาน” ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิอำนาจปกครองเชิงบารมี (charismatic authority)

3. การสร้างเหตุผลภายใต้หลักการหรือแนวคิดทางการเมือง คือเป็นการสร้างเหตุผลรองรับในการปกครองประเทศ โดยอาศัยสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดความขัดแย้ง ระบบการเมืองไม่สามารถดำเนินไปได้ กระทั่งต้องเข้ามาขจัดปัญหาดังกล่าว ผ่านแนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” ทั้งนี้ โดยเชื่อมโยงกับวาทกรรมต่างๆ เช่น ความรู้ ความจริง อำนาจ วาทกรรมจึงสร้างสรรพสิ่งต่างๆ ขึ้นมาภายใต้กฎเกณฑ์ชุดหนึ่ง กฎเกณฑ์นี้จะเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลง นั่นคือ ควบคู่ไปกับสรรพสิ่งต่างๆ ที่สังคมสร้างขึ้น และภาคปฏิบัติของวาทกรรม เช่น จารีตปฏิบัติ ความเชื่อ คุณค่า และสถาบันต่างๆ ในสังคม โดยภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรมในสังคม (discursive practices) เหล่านี้ แสดงออกมาซึ่งอำนาจ และความรุนแรง

3. การเคลื่อนไหวสนับสนุนและต่อต้านการสร้างความชอบธรรมของ คสช. ในระหว่างปี 2557-2559 การแสดงออกของประชาชน ในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ คสช. หรือแสดงออกในประเด็นสาธารณะต่างๆ อยู่บนฐานของการแบกรับความเสี่ยง

ที่ไม่ว่าจะเป็นการถูกดำเนินคดีในข้อหาต่างๆ การถูกเรียกตัวไปปรับทัศนคติในค่ายทหาร ไปจนถึงการถูกทหารตามไป “เยี่ยมบ้าน” ขณะที่การจัดกิจกรรมในที่สาธารณะในประเด็นเกี่ยวกับการเมืองหรือสิทธิมนุษยชนยังถูกปิดกั้นหรือถูกแทรกแซง เช่น มีการขอให้ย้ายสถานที่หรือให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบกิจกรรม เช่น ห้ามถือป้าย เป็นต้น ทั้งนี้การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และสิทธิชุมชน ได้กลายเป็นความเคลื่อนไหวหลักของภาคประชาชน ขณะที่กิจกรรมต่อต้านการรัฐประหารหรือต่อต้านทหารมีการจัดไม่บ่อยนัก อย่างไรก็ตามการใช้อำนาจพิเศษตามมาตรา 44 ที่ครอบคลุมถึงการเคลื่อนไหวทุกรูปแบบ ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวในประเด็นทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารของ คสช. ซึ่งถูกเจ้าหน้าที่มองว่าเป็นการต่อต้าน คสช. โดยตรงทำให้การเคลื่อนไหวในประเด็นเหล่านั้นถูกจำกัดหรือปิดกั้นในรูปแบบต่างๆ เช่นกัน การใช้อำนาจลักษณะนี้อาจเป็นความพยายามของเจ้าหน้าที่ที่จะลดภาพความรุนแรงของการใช้อำนาจกับผู้ทำกิจกรรมโดยตรง แต่ในอีกหลายๆกรณีเช่นกรณีของผู้ชุมนุมสวนยาง กรณีผู้ชุมนุมคัดค้านโรงไฟฟ้า เจ้าหน้าที่ก็ยังเลือกที่จะใช้อำนาจจำกัดการเคลื่อนไหวโดยตรง ทั้งผ่านการเรียกปรับทัศนคติในค่ายทหารและการตั้งข้อกล่าวหาดำเนินคดี ทั้งนี้การแสดงออกทางการเมืองของกลุ่มคนที่คัดค้านการดำเนินงานของ คสช. นั้น ก็มีความแตกต่างกันออกไป อาทิ กลุ่มนักกิจกรรม บางรายก็เริ่มตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (ศนท.) ที่ขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ร่วมกับคนเสื้อแดง และต่อต้าน คสช. จนถึงปัจจุบัน กระทั่งถูกดำเนินคดีประจําติ บางรายเคลื่อนไหวในนามกลุ่มที่ต่อต้าน คสช. หรือกลุ่มอื่นๆ ขณะที่นักวิชาการที่ไม่เคยร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองกับกลุ่มใดมาก่อน แสดงความเห็นต่อการเข้ามาของ คสช. ผ่านผลงานทางวิชาการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ

ในทางกลับกันกลุ่มที่สนับสนุนได้เคยเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มีหลายกลุ่มเข้าร่วมเรียกร้องให้มีการรัฐประหาร สนับสนุนอำนาจรัฐ หรือกระทั่งสนับสนุนการล้มการเลือกตั้ง อาทิ กปปส. คือการรวมตัวที่อ้างความสงบและสันติ ที่มีพลเมืองเข้าร่วมมาก จึงเป็นสัญลักษณ์ของความเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่การปฏิรูปสังคมให้เป็นประชาธิปไตยเรียกร้องให้รัฐประหาร ยกเลิกการเลือกตั้ง ขอนายกฯพระราชทาน หรือตั้งสภา

ประชาชน เป็นต้น อีกทั้งยังสนับสนุนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนชัดเจน และการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การปฏิรูปตำรวจที่เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรม การปฏิรูปการศึกษา การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ศาสนา และการให้สิทธิกับประชาชนในการปกป้องประชาธิปไตย จนนำมาสู่การรัฐประหาร พ.ศ. 2557

ในการอภิปรายมุมมองของคนคนทั้งสองฝ่ายข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ฝ่ายคัดค้านที่เคยเข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมือง (เสื้อแดง)ต่อต้านการรัฐประหาร นักกิจกรรมทางสังคม อาทิ กลุ่มประชาธิปไตยใหม่ กลุ่มคนอยากเลือกตั้ง กลุ่มฟื้นฟูประชาธิปไตย ซึ่งกลุ่มเหล่านี้แสดงออกอย่างชัดเจนในการคัดค้านและแสดงความไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงานของ คสช. และอีกฝ่ายคือ ฝ่ายสนับสนุนที่อยู่ในหน่วยงานราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ที่มีพื้นฐานแนวคิดจากระบบราชการ กลุ่มนี้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล คสช. ภายใต้ความไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เน้นการทำงานที่เป็นกลาง เที่ยงธรรม สามารถเป็นศูนย์กลางให้กับสังคมได้ เนื่องจากหน้าที่การทำงานแล้ว จึงไม่สามารถเข้าร่วมกับกลุ่มใดได้เลย

3.1 ฝ่ายคัดค้าน

กลุ่มคนที่คัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์มีแนวโน้มจะมองว่าการใช้วาทกรรมปฏิรูปประเทศไทยเป็นเพียงเครื่องมือสร้างความชอบธรรมให้กับ คสช. โดยการสร้างให้ผู้คนมองว่า คสช. เข้ามาเพื่อกู้ประเทศชาติในสถานการณ์ที่ฉุกเฉิน แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง คอร์รัปชัน หมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ และที่สำคัญคือสร้างความสามัคคี ปองดองของคนในชาติ การดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างเข้มข้นท่ามกลางการสร้างความชอบธรรมผ่านเครื่องมือต่างๆ ดังนี้

(1) ค่านิยม 12 ประการ เป็นการปลุกฝังจิตสำนึกให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม สร้างคนดีในชาติวิธีการดังกล่าวไม่ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูปที่แท้จริงดังนโยบายที่ประชาชนสัมพันธ์ไว้ ทั้งนี้ไม่มีรัฐบาลชุดไหนหรือรัฐไทยก็ไม่มีหน้าที่กำหนดเรื่องนี้ ค่านิยมพื้นฐานมันเป็นเรื่องของวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย รัฐบาลทุกชุดไม่มีหน้าที่กำหนดว่าคนไทยต้องทำอะไรในแต่ละวัน หรือเด็กไทยต้องทำอะไร ถือ

ว่าเป็นเสรีภาพของเขายุคสมัยของเขาจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ไม่ใช่หน้าที่รัฐบาล รัฐบาลควรจะต้องสร้างโอกาสให้กับคน เปิดเสรีภาพให้คนได้คุยกันมากขึ้น

“กระบวนการสร้างความชอบธรรม อย่างที่เห็นได้ชัดคือเรื่องของการศึกษาคำนึง 12 ประการ คสช. ประสบความสำเร็จในการสร้างข้อมูลข่าวสาร และการใช้โซเชียลมีเดียในการเผยแพร่แนวคิด”

(ชลธิชา แจ่มเร็ว. 2561 : สัมภาษณ์)

(2) การใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่ออธิบายถึงความจำเป็นในการเข้ามาบริหารประเทศ โดยกล่าวอ้างถึงภาพความขัดแย้งในอดีตและเน้นย้ำเรื่องการสร้างความสงบ เพราะทหารไม่สามารถปล่อยให้บ้านเมืองอยู่ในสภาพที่มีความขัดแย้งได้ รวมถึงการอธิบายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งยังนำเสนอผลการดำเนินงานตามนโยบาย หรือตาม Road map ที่ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ คสช. นำเสนอนั้นไม่ได้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างเด่นชัด ไม่ได้นำประเทศไปเจอสิ่งใหม่ หรือที่เรียกว่า “การพัฒนา” ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถทำได้จริงในแต่ละนโยบาย แต่ คสช. ก็สร้างความเชื่อมั่น หรือสร้างการยอมรับผ่านการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ โดยที่ห้ามไม่ให้ผู้ใดวิพากษ์วิจารณ์ได้

(3) การอ้างวิกฤตชาติเพื่อใช้กลไกสนับสนุนการสืบทอดอำนาจและกลไกกำกับควบคุมและปราบปราม รัฐบาลไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประเทศและประชาชนได้ แต่กลับสร้างปัญหาสำคัญที่จะเป็นวิกฤตของชาติคือ การออกประกาศและคำสั่ง จำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน สื่อมวลชน และนักวิชาการ ใช้กลไกที่สร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนการสืบทอดอำนาจ เช่น การเปลี่ยนระบบการเลือกตั้ง การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และใช้อำนาจตามมาตรา 44 ไม่สามารถสร้างความสามัคคีปรองดอง เนื่องจาก คสช. ได้เข้ามาเป็นคู่ขัดแย้งเสียเอง ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

(4) การใช้สิ่งที่เรียกว่ากฎหมาย หลังรัฐประหาร คสช. ได้ออกประกาศและคำสั่งมากำหนดให้การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ คสช. และการใช้สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่สามารถทำได้ปกติในสมัยที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อเรียกร้องให้รัฐกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการเมืองของรัฐ เช่น สิทธิในแสดงความคิดเห็น เป็นความผิดทางอาญาขึ้นมา ผลลัพธ์ของการออกประกาศหรือคำสั่งมากำหนดให้การกระทำเหล่านี้เป็นความผิด

ตามกฎหมาย คือ หากปรากฏว่ามีบุคคล หรือกลุ่มบุคคลใดไม่ยอมรับการทำรัฐประหารหรือไม่พอใจต่อการบริหารประเทศของ คสช. การออกมาชุมนุม จัดกิจกรรม แสดงความเห็นผ่านตามช่องทางต่างๆ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการอารยะขัดขืนต่อคำสั่งของ คสช. การกระทำความผิดตามกฎหมาย และส่งผลต่อเนื่องให้ คสช. และเจ้าหน้าที่ทหารที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของ คสช. สามารถอ้างมาเป็นเหตุในการเข้าดำเนินการจับกุม และดำเนินคดีกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อยุติการดำเนินกิจกรรมได้ ปัญหาความชอบธรรมทางการเมือง เป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งภายใต้การปกครองของ คสช. ที่เข้าสู่อำนาจผ่านการทำรัฐประหาร ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐที่ขาดความชอบธรรมทางประชาธิปไตย สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนภายหลังคณะรัฐประหารยึดอำนาจสำเร็จ และใช้อำนาจปราบปรามต่อต้านคัดค้านในช่วงแรก เกิดขึ้นโดย คสช. ไม่ได้ใช้กำลังอาวุธโดยตรงในการควบคุมอำนาจการปกครอง แต่อาศัยวิธีการเปลี่ยนการใช้อำนาจดังกล่าวให้ออกมาในรูปของการบังคับใช้สิ่งที่ถูกเรียกว่าเป็น “กฎหมาย” และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดผ่านรูปลักษณะของ “กระบวนการยุติธรรม” ด้วยข้ออ้างเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและความมั่นคงของรัฐ ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ การกระทำในนามของ “กฎหมาย” และ “กระบวนการยุติธรรม” ที่เป็นแต่เพียงรูปลักษณะ แต่ถูกชี้นำโดย คสช. จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยปรับภาพลักษณ์ให้กับการใช้อำนาจของ คสช.

นอกจากนี้ อีกมุมหนึ่งกลับมองว่า คสช. ไม่ได้มีวิธีการหรือกลไกที่จะให้ผู้คนยอมรับนอกจากการใช้อำนาจบีบบังคับ ซึ่งไม่ได้มีวิธีการหรือเทคนิคอะไรให้คนรู้สึกคล้อยตาม รู้สึกชื่นชม แต่ในขณะเดียวกันหัวหน้า คสช. กลับเป็นคนที่แสดงออกตรงไปตรงมา คล้ายกับการปกครองในค่ายทหาร ซึ่งพยายามจะสื่อสารว่าตนมีความจริงจัง ตั้งใจในการทำงาน แต่การกระทำความผิดแฝงไปด้วยอำนาจ การใช้วิธีคิดหรือวิสัยทัศน์แบบนี้ ในโลกสังคมใหม่ไม่สามารถทำได้ นอกจากระบบอุปถัมภ์ในสังคมแบบเก่า

“วิธีการสร้างความยอมรับของ คสช. คือใช้วิธีแบบเก่าในการปกครอง ซึ่งถือได้ว่าใช้ไม่ได้ผลและไม่เหมาะสมกับสังคมไทย” (ไม่ประสงค์ชื่อ. 2560 : สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลที่คัดค้านมีมุมมองต่อการเข้ามาบริหารประเทศของ คสช. อิงวาทกรรมที่ คสช. พยายามอ้างอิงเพื่อเชื่อมโยงกับแนวทางปฏิรูปประเทศไทย ดังนี้

1) วาทกรรม “ปฏิรูปประเทศไทย”

ในมุมมองของผู้ที่คัดค้านการเข้ามาบริหารประเทศของ คสช. ได้อาศัยเหตุผลถึงความขัดแย้งในช่วงที่ผ่านมา และอธิบายให้เห็นความจำเป็นในการขจัดความขัดแย้งระหว่าง นปช. และ กปปส. อย่างไรก็ตามพวกเขามองว่าการปฏิรูปนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้ภายใต้บริบทการเมืองที่ปกครองด้วยระบอบทหาร อีกทั้งพวกเขายังให้ความเห็นว่าที่ผ่านมา คสช. ยังไม่ได้ปฏิรูปอะไรที่เป็นที่ประจักษ์ให้เห็นเด่นชัด ทั้งนี้ กลุ่มผู้คัดค้านมองว่า คสช. ไม่ได้มีความมุ่งมั่นที่จะเข้ามาบริหารประเทศ แต่เข้ามาเพื่อความมั่นคงของประเทศซึ่งอาศัยช่วงเปลี่ยนผ่านท่ามกลางกระแสทางการเมืองและการใช้คำในการอธิบายหรือวาทกรรม เช่น การปราบโกง การคอร์รัปชัน พยายามที่จะสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารประเทศ

“ปฏิรูปประเทศ คือการสร้างเหตุผลและความชอบธรรมในการยึดอำนาจและอยู่ในอำนาจต่อไป”

(สมบัติ บุญงามอนงค์. 2561 : สัมภาษณ์)

ในทุกสังคมต้องมีปฏิรูปเสมอว่าสิ่งใดที่มันเกิดขึ้นแล้ว ดำเนินการต่อไม่ได้ก็ต้องแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่การปฏิรูปประชาชนทุกคนสามารถปฏิรูปได้ โดยไม่จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ทหารหรือคนกลางเข้ามาดำเนิน สังเกตได้ว่าทหารมักจะแอบอ้างการใช้คำหรือวาทกรรมที่ทำให้เกิดการยอมรับ เช่น คนดี ศีลธรรม ประชาธิปไตย รวมถึงการปฏิรูป แต่นัยคือการปกครองแบบเผด็จการ

“การปฏิรูปคือ เผด็จการทหารในช่วงเวลาหนึ่งที่ต้องใช้เวลายาวนานในการทำในสิ่งที่ต้องการ แต่นำมาใช้ให้สวยงามคือการปฏิรูปว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมีปัญหาจึงต้องปฏิรูป”

(ปิยบุตร แสงกนกกุล. 2561 : สัมภาษณ์)

2) วาทกรรม “การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง”

ผู้ที่คัดค้านการเข้ามาบริหารประเทศของ คสช. จำนวนหนึ่งมองว่าการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งเป็น “อุตสาหกรรมการปฏิรูป” คือ เป็นการดึงเอาการเมืองให้ออกไปแล้วมองว่าต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นคนคิดค้นหลักการต่างๆ ตามแนวทางนี้ การเลือกตั้งถูกมองว่าเป็นกลไกสร้างความขัดแย้งจึงควรดิวซ์ชั่วคราว โดยทุกฝ่ายต้องมาปฏิรูปให้เสร็จแล้วค่อยกลับไปเลือกตั้ง ทั้งนี้ในมุมมองของผู้คัดค้านแล้วการเลือกตั้งคือการปฏิรูปในตัวของมันเองเพราะการเลือกตั้งหมายถึงทุกพรรคการเมืองต้องไป

สำรวจนโยบายว่าประชาชนต้องการอะไร จะปฏิรูปเรื่องอะไร เพื่อได้รับเลือกตั้งจึงมาปรับเปลี่ยน อนึ่ง ในมุมมองของพวกเขาการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งไม่ต่างอะไรกับเอาระบบราชการเข้ามากำหนดกฎเกณฑ์ของประเทศ ทั้งๆที่ก่อนหน้านี้เขาได้ใช้เวลาหลายสิบปีกว่าจะตั้งระบบราชการออกจากการเมืองไทยได้

“...ซึ่งเรียกว่าขบวนการถอดความเป็นการเมืองออกไป ซึ่งมองว่าการเมืองมีแต่ความขัดแย้ง คสช. ดำเนินการใช้รูปแบบปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง เพื่อการอาศัยเหตุผลจากกลุ่มที่เรียกว่ารักชาติ (ชาตินิยม) ซึ่งเชื่อว่าการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง ต้องมีการแก้ไขกฎหมายก่อนแล้วค่อยนำไปสู่การเลือกตั้ง แต่สิ่งที่ คสช. กระทำคือการปฏิรูปที่นำไปสู่สิ่งเก่าๆ หรือย้อนยุคกลับไปสู่สังคมที่ประชาชนไม่มีสิทธิ เสรีภาพ ในการแสดงออกผ่านช่องทางต่างๆ รวมถึงการนำเอาความล้าหลังกลับมาใช้ เช่น ระบบราชการแบบเดิมกลับมาใช้ มาตรา 44 มาใช้เพื่อให้อำนาจทหารอย่างเต็มกำลัง ซึ่งไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบ”

(ปิยนุตร แสงนกกุล, 2560 : สัมภาษณ์)

3) วาทกรรม “ทุจริตคอร์รัปชัน”

ในมุมมองของผู้คัดค้านการใช้วาทกรรมปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันของ คสช. ซึ่งแพร่หลายในส่วนประกอบต่างๆไม่มีผลในทางปฏิบัติ เนื่องจากการดำเนินงานของ คสช. ยังไม่ปรากฏว่า มีการจัดการกับปัญหาคอร์รัปชันอย่างโปร่งใสให้เห็น หรือแม้แต่การปฏิรูประบบต่อต้าน ยิ่งระบบต่อต้านการคอร์รัปชัน อีกทั้งเมื่อเกิดกรณีการคอร์รัปชันขึ้นกับรัฐบาลทำให้ไม่มีใครกล้าคัดค้าน ไม่มีการเสนอญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจเหมือนในระบบรัฐสภา ผู้คัดค้านยังประสบปัญหาในเชิงระบบการเมืองคือประชาชนไม่มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การหาข้อมูลถูกขัดขวาง การแสดงความคิดเห็นต่อกรณีการทุจริตของรัฐไม่สามารถทำได้ เนื่องจากผู้ร้องจะถูกคุกคามหรือถูกจัดการด้วยกฎหมายที่ไม่ชอบธรรม เช่น คำสั่งของ คสช. ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรอิสระที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการต่อต้านคอร์รัปชันนั้น คสช. ได้เปลี่ยนระบบและองค์กรในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ไปเป็นระบบอื่นที่ไม่ใช่ระบบที่อาศัยองค์กรอิสระ ซึ่งอำนาจที่แท้จริงอยู่ที่ คสช. และรัฐบาล ส่วนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ล้วนเป็นคนของ คสช. โดยอ้างว่า เข้ามาปราบคอร์รัปชัน และรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญปราบโกง

“ถ้าเป็นระบอบเผด็จการถ้าโกงก็ตรวจสอบไม่ได้ ด้วยคนที่รณรงค์โตไปไม่โกงมันเป็นเผด็จการทหารมันไม่ให้ใครตรวจสอบ วัตถุประสงค์ไม่คดโกง มันจะพูดได้ก็ต่อเมื่อมีคนวิจารณ์เขาได้ แต่ถ้าวิจารณ์ไม่ได้แสดงว่าคนนั้นโกหกสำหรับความเห็นรัฐบาลเผด็จการไม่ได้มีความชอบธรรมที่จะมารณรงค์โตไปไม่โกง”

(ยุทธนา ดาศรี. 2561 : สัมภาษณ์)

4) วาทกรรมและการ “ปรับทัศนคติ”

การปรับทัศนคติ เป็นคำที่ถูกใช้เรียกการจัดการกับผู้ที่ไม่เห็นด้วยและไม่ยอมรับรัฐประหาร หรือตั้งคำถามถึงความชอบธรรม หรือความไร้ความชอบธรรมของการก่อรัฐประหาร โดย คสช.อ้างว่าการใช้อำนาจตามกฎหมายการศึกเป็นสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสมเมื่อคำนึงถึงความจำเป็นที่ต้องรักษาความสงบเรียบร้อย อนึ่ง ผู้คัดค้านมองว่าอ้างความมั่นคงเพื่อสร้างความชอบธรรมให้การละเมิดสิทธิ ตรงกันข้ามกับเป้าหมายที่ คสช. อ้างว่าจะทำให้เกิดความปรองดองในชาติภายหลังความขัดแย้งทางการเมืองเป็นเวลาหลายปีภายใต้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก ทั้งยังมีการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง การขู่จะฟ้องคดีหากมีการใช้สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกโดยสงบกลายเป็นมาตรฐานการปฏิบัติที่กำลังเกิดขึ้น ประกาศ คสช. เรื่อง “ห้ามชุมนุมทางการเมือง” เป็นการจำกัดสิทธิที่จะชุมนุมอย่างสงบอย่างเข้มงวด ซึ่งเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองเช่นกัน โดยเป็นคำสั่งห้ามบุคคลไม่ให้รวมตัวมากกว่าห้าคนขึ้นไป และมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อเอาผิดต่อผู้ที่ละเมิดคำสั่ง มีการจับกุมนักศึกษาจากการทำ “กิจกรรมทางการเมือง” เช่น การกินแซนด์วิช และมีการจับกุมบุคคลที่ประท้วงอยู่เพียงคนเดียว ทางกรยังปราบปรามไม่ให้มีการกระทำใดๆ ทั้งที่ไม่ได้เป็นการละเมิดคำสั่ง เช่น การสวมเสื้อยืดที่มีข้อความต่าง ๆ หรือการอ่านหนังสือเกี่ยวกับระบอบปกครองเผด็จการเบ็ดเสร็จ ซึ่งการกระทำเช่นนี้อาจส่งผลให้ถูกจับกุมและเรียกให้ไปรายงานตัวหรือเรียกไป “ปรับทัศนคติ”

“เป็นการใช้อำนาจไปละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของคน แต่ไปปรับถ้อยคำให้มันสวยว่าปรับทัศนคติ จะเห็นว่าแต่ละเรื่องที่ทำผิดตามมาตรฐานสากล”

(อานนท์ น้าภา. 2561 : สัมภาษณ์)

5) วาทกรรม “การสร้างความปลอดภัย”

ผู้คัดค้านมีมุมมองการสร้างความปลอดภัยว่าพื้นฐานความปลอดภัยต้องเสมอกันก่อน และทุกฝ่ายพร้อมเอาความจริงของทั้งสองฝ่ายขึ้นมาพูดกันทุกเรื่องแล้วมาหาทางออกร่วมกัน กลุ่มผู้คัดค้านยังเห็นด้วยว่า คสช. ไม่ได้มีเจตนารมณ์ที่จะทำให้เกิดความปรองดอง หรือความสามัคคี เพียงแต่จะทำให้เกิดการขจัดกลุ่มคนที่ต่อต้านเคลื่อนไหว คัดค้านการดำเนินงานของ คสช. ซึ่งจะเห็นได้จากการดำเนินคดีหรือจับกุมคุมขังกลุ่มนักกิจกรรม นักศึกษา ประชาชน แม้กระทั่งเรียกไปปรับทัศนคติหรือฝ่ายปกครองเดินทางไปพบที่บ้านเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ คสช. ซึ่งทำให้ไม่สามารถอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองได้ และบางด้านถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น ห้ามชุมนุมทางการเมือง ห้ามวิพากษ์วิจารณ์ คสช. เพราะฉะนั้นความปลอดภัยที่ คสช. สร้างขึ้นมานั้น เพื่อตอบสนองความต้องการของ คสช. ที่พยายามให้เป็นไปในทิศทางหรือในสิ่งที่ดำเนินการของ คสช. เช่น การสร้างคนดีในชาติ ความรักชาติ เพื่อให้ได้การตอบรับจากกลุ่มนายทุน ชนชั้นกลาง

“ถ้าในกรณีที่ถูกทุบจนล้มแล้วมาบอกว่าเรตีกันนะมันไม่ใช่ สำหรับตนปรองดองคืออดีตที่เขา กำลังจะลุกขึ้นมาสู้แล้วบอกว่าเรามาปรองดองกัน”

(ปิยบุตร แสงกนกกุล. 2560 : สัมภาษณ์)

3.2 ฝ่ายสนับสนุน

กลุ่มคนที่สนับสนุน คสช. มีแนวโน้มจะมองว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ไม่ได้เข้ามาเพื่อต้องการอำนาจหรือผลประโยชน์ ไม่ได้คิดจะปกครองประเทศให้ยาวนาน เพียงแต่ต้องการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม และขจัดปัญหาการทุจริตคอรัปชัน กลุ่มคนเหล่านี้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศภายใต้การบริหารและการดำเนินงานของ คสช. ที่เสริมสร้างความมั่นคง ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย พัฒนาคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ และแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนเตรียมการปฏิรูปประเทศ ด้านยุทธศาสตร์ชาติ และสร้างความสามัคคีปรองดอง ทั้งนี้ พวกเขาเชื่อว่ารัฐบาลจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ

ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ใช้อำนาจตามมาตรา 44 เท่าที่จำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของประเทศ หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปและแก้ปัญหาของประเทศซึ่งไม่อาจใช้มาตรการปกติได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทุกคนในสังคมจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามคำสั่งของ คสช. เพื่อให้เกิดความสงบสุขและถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นใหม่ก่อนที่ประเทศจะมีความพร้อมในการเลือกตั้ง

“จะเห็นได้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยเกิดความแตกแยกไม่มีความสามัคคี ระบอบการเลือกตั้งไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ จำเป็นต้องให้มีคนกลางเข้ามาบริหารจัดการแทนนายกรัฐมนตรีที่เข้ามาโดยการเลือกตั้ง”

(มยุรี วงศ์ศรีธนกุล. 2560 : สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ ผู้ที่สนับสนุนการเข้ามาบริหารประเทศของ คสช. มีมุมมองต่อวาทกรรมที่ คสช. พยายามอ้างอิงเพื่อเชื่อมโยงกับแนวคิดปฏิรูปประเทศไทย ดังนี้

1) วาทกรรม “ปฏิรูปประเทศไทย”

ในมุมมองของผู้สนับสนุนการปฏิรูปเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับ เพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งประเทศประสบมาอย่างยาวนาน เช่น นักการเมืองทุจริต การคอร์รัปชัน การแบ่งแยกทางความคิด พวกเขาบางคนมองว่าไม่มีการปฏิรูปประเทศไทยหรือการประชาสัมพันธ์ผ่านรายการเดินหน้าประเทศไทย ประชาชนก็คงไม่รู้แนวทางการดำเนินงานของ คสช. ในสายตาของพวกเขาการปฏิรูปประเทศไทย คือการสร้างความเข้าใจร่วมกันในวิธีการปฏิรูปประเทศเพื่อลดการวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งกันและกันและสามารถสร้าง Roadmap ในการปฏิรูปประเทศร่วมกันได้อย่างแท้จริง โดยผ่านกระบวนการพูดคุย และการปฏิรูปก็สามารถนำไปปฏิบัติได้

ในมุมมองของผู้สนับสนุนการปฏิรูปประเทศจะส่งผลโดยปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง การมีคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย มีการพัฒนากระบวนการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนเพื่อก่อให้เกิดค่านิยมและวัฒนธรรมในการทำงานที่สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ การปฏิรูประยะเร่งด่วนจำเป็นต้องแก้ไขวิกฤตการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ให้คู่ขัดแย้งมีความเห็นตรงกันในประเด็นร่วม และจำเป็นต้องหาเวทีร่วมเพื่อให้คู่ขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้สนับสนุนและกลุ่มผู้คัดค้านการเข้ามาบริหารประเทศของ คสช. ผ่านกระบวนการพูดคุยทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในระยะแรกเพื่อมองหาจุดร่วมหรือจุดสนใจของผู้ที่เห็นแตกต่าง

ทางการเมืองหลังจากนั้นจำเป็นต้องสร้างกระบวนการปฏิบัติหรือวิธีการปฏิรูปประเทศหลังการพุดคุยให้ชัดเจนเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อร่วมกันหาข้อสรุปร่วมกันโดยรวบรวมแสวงหาข้อเท็จจริงและสาเหตุหรือรากเหง้าแห่งความขัดแย้งทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมให้ชัดเจน เพื่อไปสู่หนทางในการปฏิรูปประเทศร่วมกัน

“การปฏิรูปเป็นสิ่งที่ดีขึ้นก็เห็นด้วย เพราะที่ผ่านมามันก็มีปัญหาที่บอกว่า นักการเมืองทุจริต ปฏิรูปให้มันดีขึ้นก็ยินดี”

(สิทธิชัย ญาณสมบัติ. 2560 : สัมภาษณ์)

2) วาทกรรม “การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง”

ผู้ที่สนับสนุนการเข้ามาบริหารประเทศมองว่าการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งจำเป็นเนื่องจากเป็นเงื่อนไขให้การดำเนินนโยบายต่างๆปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะเห็นได้จากในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยได้เกิดปัญหาความแตกแยก แบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน นักการเมืองหรือนายกรัฐมนตรีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ ผู้ที่สนับสนุนบางบางคนที่ไปที่ กรณีขัดขวางการเลือกตั้งว่าเป็นการไม่ยอมรับกฎหมายบ้านเมือง

“ไม่สามารถดำเนินการหรือบริหารประเทศได้เพราะเกิดจากความไม่สามัคคีกัน เช่นนี้ถึงต้องมีการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง ถ้าไม่มีการปฏิรูปสังคมก็ไม่สามารถมีความพร้อมต่อการเลือกตั้งได้ นอกจากนี้ในการเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาบริหารบ้านเมืองจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ไม่ทุจริต คอร์รัปชัน”

(อรรถยา ศรีสร้อย, 2560 : สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ผู้ที่สนับสนุนฯ ยังส่งเสริมการปฏิรูปเพื่อป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันว่าต้องมีมาตรการตรวจสอบลงโทษที่หนักหน่วง เพราะการทุจริตเป็นปัญหาร้ายแรงอันสามารถส่งผลกระทบต่อคนรุ่นปัจจุบันและอนาคตได้ด้วย โดยเริ่มที่มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองโดยตรง และการปฏิรูปประชาธิปไตยให้ยอมรับอำนาจของประชาชนมากขึ้น ไม่ให้อำนาจทางการเมืองตกอยู่ในมือของนักการเมืองและพรรคการเมือง โดยพวกเขาตั้งข้อสังเกตว่าถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จะเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าซื้อเสนอถอดถอนผู้ดำรงสำคัญทางการเมือง (มาตรา 270-274) แต่กระบวนการตรวจสอบรายชื่อก็ดำเนินไปอย่างล่าช้า

ในทัศนะของผู้สนับสนุนการปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง เพื่อจะนำไปสู่กระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดีมีคุณภาพ และดังนั้นจึงเกี่ยวข้องกับกฎหมายเลือกตั้ง กฎหมายพรรคการเมือง รวมทั้งกฎหมายซึ่งกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นต้น ซึ่งจะอาศัยข้อบกพร่องจากการเมืองในอดีตเป็นจุดในการแก้ปัญหา เช่น การขจัดปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

“หากกระบวนการเลือกตั้งยังคงสภาพอย่างที่เป็นอยู่ (ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550) ก็จะได้เห็นการเมืองโกงเข้าสู่ระบบการเมืองเพื่อเข้าไปโกงกินเช่นเดิม”

(ทัศนาวลัย ยืนยง นาโสก. 2560 : สัมภาษณ์)

3) วาทกรรม “ทุจริตคอร์รัปชัน”

ผู้ที่สนับสนุนมีแนวโน้มจะมองว่าการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน เป็น “วาระแห่งชาติ” พวกเขาเห็นด้วยกับเป้าหมายในการปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลที่ว่า “คนโกงรายเก่าจะต้องหมดไป คนโกงรายใหม่ต้องไม่เกิด และไม่เปิดโอกาสให้มีการโกงในทุกวงการ” ในแง่ของต้นตอของปัญหาผู้สนับสนุนเหล่านี้ตั้งข้อสังเกตว่าการแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันของประเทศ เกิดจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ความโลภไม่รู้จักเพียงพอของมนุษย์ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ไม่สมดุลกับความเจริญทางสังคม พวกเขาจึงมองว่าสังคมไทยต้องเน้นคุณธรรมจริยธรรม ถึงจะดำรงอยู่ได้ ซึ่งต้องเริ่มต้นจากจิตสำนึกของแต่ละคน ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สำหรับพวกเขารัฐบาล คสช. ได้ปฏิบัติอย่างจริงจังในเรื่องการปราบโกง และปราบปรามการบุกรุกทรัพยากรแผ่นดิน เช่น คดีทุจริตข้าว คดีโกงภาษี คดีของนักการเมือง รวมทั้งได้ดำเนินคดีนายทุนรุกป่า ทวงคืนผืนป่าด้วย

“สาเหตุการทุจริตเกิดจากการที่นักการเมือง เพราะชาวจิตสำนึกรักษ์ และคนโกงจะต้องหมดไปจากประเทศไทย” (สิทธิชัย ญาณสมบัติ. 2560 : สัมภาษณ์)

4) วาทกรรมและการ “ปรับทัศนคติ”

ตรงกันข้ามกับกลุ่มผู้คัดค้าน กลุ่มผู้สนับสนุนมองว่าการที่ คสช. เชิญบุคคลต่างๆ มา “ปรับทัศนคติ” ไม่ถือว่าเป็นการใช้อำนาจพิเศษเบียดเบียนเสรีภาพ และมองว่าผู้คัดค้านไม่ควรใช้เรื่องดังกล่าวมาสร้างเงื่อนไขในเรื่องสิทธิเสรีภาพ เพราะคนส่วนใหญ่ยังคงมีเสรีภาพและไม่ได้รับผลกระทบใดๆ ถ้าการแสดงออกอยู่ภายใต้กฎกติกา โดยเฉพาะที่ผ่านมาการการแสดงออกที่ไม่ระมัดระวังเคยพัฒนาไปสู่การสร้างความขัดแย้งของสังคม ในประเด็นนี้ผู้สนับสนุนให้ความเห็นว่า คสช. พยายามสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือ แต่เมื่อไม่เป็นผลจึงต้องเพิ่มระดับตามขั้นตอนของกฎหมายการ “ปรับทัศนคติ” เป็นการเชิญมาพูดคุย เมื่อไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่เคยขอความร่วมมือไว้

“ทุกคนที่ถูกเรียกให้มาปรับทัศนคติจะต้องยอมรับในสิ่งที่ตนได้ทำลงไป เพราะถือว่าได้ขัดคำสั่ง คสช. ทั้งๆที่ทราบดีว่าห้ามก่อความวุ่นวาย”

(อรรยา ศรีสร้อย. 2560 : สัมภาษณ์)

5) วาทกรรม “การสร้างความปลอดภัย”

ในประเด็นความ “ปลอดภัย” นั้น ผู้สนับสนุนมองว่า คสช. “เดินมาถูกทาง” ในการมุ่งสร้างความปลอดภัย เนื่องจากก่อนหน้านี้สังคมไทยตกอยู่ภายใต้สภาวะการณ์ของความขัดแย้ง เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ มีการใช้ความรุนแรง ประชาชนรวมกลุ่มชุมนุมจนกลายเป็น เหตุการณ์ความแตกแยกที่ยืดเยื้อมาเป็นเวลาหลายปี พวกเขาเชื่อว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อยุติความขัดแย้ง ยุติการใช้ความรุนแรง และพยายามสร้างบรรยากาศความปลอดภัยสมานฉันท์ของสังคมโดยรวม เพื่อให้ประชาชนสามารถหันกลับมาดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้ดังที่เคยเป็นมา แม้จะมีความคิดเห็นและทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน แต่ประชาชนต้องสามารถอยู่ร่วมกันได้ตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตยของสังคมไทย ดังนั้นสิ่งที่รัฐบาลต้องดำเนินการและเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เกิดผลดีต่อประเทศมากที่สุดนั่นคือการ “สร้างความปลอดภัย” หมายถึง การคลี่คลายความขัดแย้งที่มีการใช้ความรุนแรงเข้ามาเกี่ยวข้อง ด้วยการสร้างความรับรู้และความเข้าใจถึงสาเหตุ

และผลกระทบ การสำนึกรับผิดชอบและการฟื้นคืนความสัมพันธ์ การหาข้อตกลงใหม่ในกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน และประชาชนในชาติที่มีความคิด ความเชื่อแตกต่างกันจนแบ่งกันเป็นฝักฝ่าย ผู้สนับสนุนยังมองด้วยว่าการปฏิรูปและกลไกของรัฐต้องสามารถรองรับการขับเคลื่อนสังคมที่อยู่ในระยะของการแปรเปลี่ยนความขัดแย้งไปสู่การสร้างสังคม ทั้งนี้ วิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวต้องอาศัยการดำเนินงานในลักษณะของการสร้างความเข้าใจภายใต้บริบทของความขัดแย้ง คือ ความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการหาข้อตกลงร่วมกันในการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งให้เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย และสันติวิธี ได้มีการติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการนั้นต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพสังคมเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนเพื่อการเล็งมิให้ความขัดแย้งทางการเมืองนำไปสู่การเผชิญหน้าที่รุนแรง เพราะฉะนั้นต้องอาศัยกลไกที่มีอำนาจหน้าที่ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในการคลี่คลายความขัดแย้ง เพื่อให้ฝ่ายต่าง ๆ สามารถหาข้อยุติร่วมกันได้ ส่วนการดำเนินกิจกรรมร่วมกับศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป มีการเสริมสร้างบรรยากาศปรองดองสมานฉันท์เพื่อยุติความขัดแย้งตามแนวทาง Roadmap

“จะเห็นได้ว่ามีการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง เสริมสร้างความรัก ความสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์และคืนความสุขให้แก่คนในชาติ”

(มยุรี วงศ์ศรีธนกุล. 2560 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการอภิปราย

ในระหว่างปี 2557-2559 คสช. ได้ดำเนินการสร้างความชอบธรรมโดยการแทรกแซงทางการเมืองด้วยการอ้างเหตุการณ์ความรุนแรง ว่าเป็นช่วงที่ประเทศจะเข้าสู่สภาวะสงครามกลางเมือง และระบุว่า การเข้ามาควบคุมสถานการณ์ของ คสช. เป็นการเข้ามายุติความรุนแรง และคืนความสุขให้ประชาชนคนไทยทั้งชาติ รวมทั้งแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนเร่งด่วนเฉพาะหน้าเป็นการชั่วคราว เพื่อให้ประเทศเดินหน้าต่อไปได้ ทั้งท่ามกลางการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางของ คสช. โดยได้ใช้วิธีการกำหนดกฎหมาย การปราบปราม และการสกัดการเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมไปถึงการเรียกรายงานตัวหรือ “ปรับทัศนคติ” การ

ดำเนินคดีทางการเมือง ทั้งนี้ คสช. การดำเนินนโยบายภายใต้แนวคิด “ปฏิรูปประเทศไทย” นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มที่สนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของ คสช. อนึ่ง ช่วงที่ผ่านมาสองกลุ่มนี้ก็ได้มีการตอบโต้กันไปมาผ่านการชุมนุม และช่องทางสื่อออนไลน์ต่างๆ

ทั้งนี้ คสช. ได้ดำเนินการ “ปฏิรูปประเทศไทย” ผ่านนโยบาย กิจกรรม และช่องทางต่างๆ ได้แก่

- 1.) รายการเดินหน้าประเทศไทย
- 2.) นโยบายการปฏิรูปประเทศไทย
- 3.) แนวคิดด้านการศึกษา
- 4.) กฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางการดำเนินการสร้างความชอบธรรมของ คสช. ที่คัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์ และฝ่ายที่สนับสนุนการดำเนินงานหรือนโยบายต่างๆ ของ คสช. ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายมีมุมมองต่อการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แตกต่างหลากหลายอันสะท้อนให้เห็นถึงจุดยืนต่อแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมือง การเลือกตั้ง และความชอบธรรมของผู้ปกครองที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด แนวคิดปฏิรูปประเทศไทยนั้นมีความสอดคล้องกับแนวทาง “การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง” จึงบ่งชี้ให้เห็นถึงลักษณะการสร้าง ความชอบธรรมทางการเมืองผ่านแนวคิดปฏิรูปประเทศไทย อาทิ โครงสร้างทางการบริหารของการ นโยบายการ “ปฏิรูปประเทศไทย” ภายใต้กฎหมายพิเศษ โดยการฟื้นฟู “ความเชื่อมั่น” ในกระบวนการนิติบัญญัติ และตุลาการ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

มุมมองของทั้งสองฝ่าย แสดงออกอย่างชัดเจนในการคัดค้านและแสดงความไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงานของ คสช. และอีกฝ่ายคือ ฝ่ายสนับสนุนที่อยู่ในหน่วยงานราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ที่มีพื้นฐาน

แนวคิดจากระบบราชการ กลุ่มนี้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล คสช. ภายใต้ความไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เน้นการทำงานที่เป็นกลาง เที่ยงธรรม สามารถเป็นศูนย์กลางให้กับสังคมได้ เนื่องจากหน้าที่การทำงานแล้ว จึงไม่สามารถเข้าร่วมกับกลุ่มใดได้เลย

ฝ่ายคัดค้าน

กลุ่มคนที่คัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์มีแนวโน้มจะมองว่าการใช้วาทกรรมปฏิรูปประเทศไทยเป็นเพียงเครื่องมือสร้างความชอบธรรมให้กับ คสช. โดยการสร้างให้ผู้คนมองว่า คสช. เข้ามาเพื่อกู้ประเทศชาติในสถานการณ์ที่ถูกเดิน แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง คอร์รัปชัน หมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ และที่สำคัญคือสร้างความสามัคคี ประองตองของคนในชาติ สำหรับการรัฐประหารโดยกองทัพจะเห็นได้ว่าไม่ได้เป็นที่ยอมรับและเพื่อให้เกิดความชอบธรรมได้ ดังนั้นจะต้องอาศัยสถานการณ์หรือเงื่อนไขสำคัญที่เกิดขึ้นที่ยอมอกระบบได้ ยินยอมออกนอกกติกา และยินยอมให้ทหารเข้ามาได้ในเวลาหนึ่ง สิ่งนี้เรียกว่าความชอบธรรม ที่สามารถทำให้ คสช. ดำรงอยู่นั้นคือความขัดแย้ง ดังนั้น คสช. ได้เล็งเห็นถึงการเข้ามาเป็นคนกลางในการจัดการปัญหาความขัดแย้ง อย่างไรก็ตามคนจำนวนมากก็ขึ้นชอบที่เห็นบ้านเมืองเกิดความสงบ แต่ในขณะเดียวกัน คสช. ได้กลายเป็นคู่ขัดแย้งด้วย อาศัยความขัดแย้งที่มีอยู่ในการรักษาความสงบ รวมทั้งการใช้กฎหมายของ คสช. ที่ไม่สามารถยอมรับได้ เช่น การประท้วง คุ่มขัง รวมทั้ง คสช. ได้ดำเนินการผ่านวาทกรรมต่างๆ ที่ตนเองสร้างขึ้น เพื่อให้คนยึดถือปฏิบัติ และให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น วาทกรรมปฏิรูปประเทศไทย วาทกรรมปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง วาทกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน วาทกรรมปรับทัศนคติ และวาทกรรมสร้างความปรองดองอย่างไรก็ตามวาทกรรมเหล่านี้ ก็ไม่สามารถเข้าถึง หรือทำให้ฝ่ายคัดค้านยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม แต่จะแสดงความคิดเห็นต่อต้านวาทกรรมต่างๆ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่สามารถเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมได้

ฝ่ายสนับสนุน

กลุ่มคนที่สนับสนุน คสช. มองว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ไม่ได้เข้ามาเพื่อต้องการอำนาจหรือผลประโยชน์ และไม่ได้คิดจะปกครองประเทศให้ยาวนาน เพียงแต่ต้องการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม และขจัดปัญหา

การทุจริตคอร์รัปชัน กลุ่มคนเหล่านี้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศภายใต้การบริหารและการดำเนินงานของ คสช. ทั้งนี้ การปฏิรูปเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับ เพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งประเทศประสบมาอย่างยาวนาน เช่น นักการเมืองทุจริต การคอร์รัปชัน การแบ่งแยกทางความคิด ต้องมีการสร้างความเข้าใจร่วมกันในวิธีการปฏิรูปประเทศ เพื่อลดการวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งกันและกันและสามารถสร้าง Roadmap การเข้ามาบริหารประเทศของ คสช. นั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นเนื่องจากเป็นเงื่อนไขให้การดำเนินนโยบายต่างๆปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะเห็นได้จากในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยได้เกิดปัญหาความไม่สงบสุข เกิดความแตก ดังนั้น ในการที่ คสช. เข้ามาบริหารประเทศถือว่าเป็น “คนกลาง” ที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด บริหารประเทศโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และสิ่งสำคัญคือพยายามฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อให้เกิดความรักและหวงแหนชาติบ้านเมือง อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานภายใต้การ “ปฏิรูปประเทศไทย” เชื่อว่าไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เหมือนอย่างอีกฝ่ายที่เรียกร้องให้เกิดการ “เลือกตั้ง” ในเร็ววัน เพราะทุกฝ่ายต้องรอให้บ้านเมืองมีความพร้อม และจะต้องไม่มีการแบ่งแยกความคิด บ้านเมืองถึงเกิดความสงบสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

1. ควรกำหนดกลไกตามรัฐธรรมนูญที่มีการสร้างความสมดุลในระบบการเมืองอย่างแท้จริง โดยมีการกำหนดระบบตรวจสอบและถ่วงดุลที่สามารถทำงานได้ตามปกติโดยไม่ถูกแทรกแซงจากฝ่ายที่มีอำนาจเหนือกฎหมายสูงสุดของประเทศ โดยเฉพาะการสร้างองค์กรที่มีความอิสระ เพื่อทำให้ระบบการเมืองหลุดพ้นจากวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย ที่บางครั้งไม่สามารถหาทางออกได้ตามวิถีทางประชาธิปไตย

2. ควรกำหนดให้มีการออกกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนในการให้ระบบทหารใช้อำนาจในการยึดอำนาจการปกครอง ซึ่งที่ผ่านมาเห็นได้อย่างชัดเจนว่าประชาชนไม่สามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้เลย เพราะทหารได้ออกคำสั่ง/ประกาศ ในการห้ามมิให้เคลื่อนไหว หรือแสดงความคิดเห็นใดๆต่อที่มาของอำนาจการปกครอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับมุมมองต่อการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ผ่านรายการเดินหน้าประเทศไทย
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างวาทกรรมทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

เอกสารอ้างอิง

- จันจิรา สมบัติพูนศิริ. (2558). บทความแปล: นักเคลื่อนไหวสันติวิธี และการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในประเทศไทย. [ออนไลน์]. ได้จาก
URL.<http://prachatai.com/journal/2015/12/62967> [สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2559].
- ประชาไท. (2557). นร.ม.5 กลุ่มต้านค่านิยม 12 ประการ เผยทหารโทรถามหาที่ ร.ร.-วอน คสช.เลิกระแวงคนคิดต่าง. [ออนไลน์] ได้จาก :
URL.<http://prachatai.com/journal/2014/10/56142> [สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2559]
- ประชาไท. (2557). คสช.แถลงผลการดำเนินงานในรอบ 2 เดือน. [ออนไลน์] ได้จาก : URL. <http://prachatai.com/journal/2014/07/54783> [สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2559]
- พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์. (2558). บทเรียน 22 พ.ค. 57 (1) รัฐประหารเพื่ออะไร?. [ออนไลน์] ได้จาก :
URL.<http://prachatai.com/journal/2015/01/57538> [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2558]
- _____ (2558) สถาปนิกรูป : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Translated Thai References

- Likitkijjomsomboon, Pichit. 2015. What we've learned from 22 May 2014 (1) why the coup took place?. (Online).Form
<http://prachatai.com/journal/2015/01/57538> (Accessed: May 20, 2015).

Prachatai. 2014. “**NCPO announced its 2-months outcomes.**”

(Online). Form

<http://prachatai.com/journal/2014/07/54783/webAccessed>:

January 2, 2016.

Prachatai. 2014. “**11th grade students claimed officials call their school to warn them over anti-12-principle movement, urged NCPO to respect different opinions**”. (Online). Form

<http://prachatai.com/journal/2014/10/56142/webAccessed>:

May 11, 2016.

Secretariat of the Parliament. 2015. **National Reform Council**. Bangkok: Secretariat of the Parliament Press, the Parliament.

Sombatpoonsiri, Janjira. 2015. **Thailand’s nonviolent activists and the struggle for democracy**. (Online). Form

<http://prachatai.com/journal/2015/12/62967/webAccessed>:

January 2, 2016.